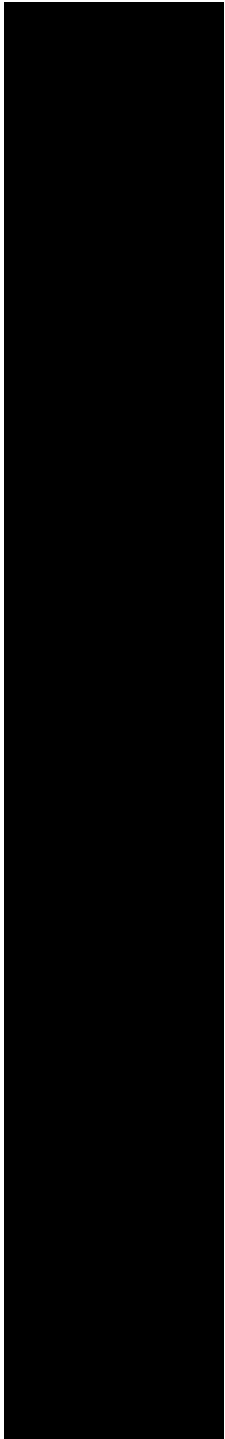

ontwerpburoherbertoldehinkel
ontwerpburo in de tuin- en landschapsinrichting

Erfinrichtingsplan Woudbloemweg

Inleiding opdracht	4
Luchtfoto plangebied	5
Omgevingsvisie	6
De ontwikkeling van het landschap	8
Landschapstructuurkaart	9
Visienota buitengebied	10
Analyse landschap	11
Visie op de plek	12
Toelichting ontwerp	14
Uitwerking erf	15
Schaduwval plangebied	16
Functies op het erf	17
Uitwerking beplanting	18

Voor u ligt het erfinrichtingsplan in het kader van een nieuwvestiging van een akkerbouwbedrijf aan de Woudbloemweg. Het nieuw te vestigen bedrijf ligt in het zogenaamde 'Veenkoloniale landschap' met als natuurlijke onderlaag 'Hoogveen'. Bij dit type landschap hoort een bepaalde opbouw van erven en gebouwen. Deze staan omschreven in de omgevingsvisie van de provincie en in de Visienota Buitengebied Hardenberg. Binnen deze kaders wordt het erfinrichtingsplan gemaakt.

Om te komen tot een erfinrichtingsplan worden eerst historische-beleid-plangebied nader bestudeerd. Uit deze inventarisatie en analyse volgen uitgangspunten voor het maken van het plan. Als laatst is een beplantingsplan toegevoegd welke nodig is om het geheel streekeigen aan te planten.

18 april 2011

ing. H.J.E Oldehinkel

Vanuit de overheid wordt medewerking aan ontwikkelingen binnen het landschap verleend indien de ruimtelijke kwaliteit gewaarborgd en versterkt wordt. Het landschap dient als drager van de ontwikkelingen binnen het gebied. De omgevingsvisie van de provincie Overijssel schetst de ontwikkelingsmogelijkheden.

Ruimtelijke kwaliteit:

Vroeger was het met name de landbouw die de grootste ruimteclaim op het buitengebied nam. Merendeels van de ontwikkelingen waren gerelateerd aan de landbouw en de boerenbedrijven welke in het buitengebied lagen. De erven werden gerangschikt en ingericht naar de bedrijfsvoering en eigen inzicht van de boer.

Ontwikkelingsperspectief:

Schoonheid van moderne landbouw; het plangebied is primair voor de landbouw die bijdragen aan de kwaliteit van de open cultuurlandschappen. Kenmerkend zijn de ruimtelijke kamers van lanen, wijken, bebouwingslinten en bosstroken welke in goede harmonie met de moderne architectuur van de hedendaagse landbouw zijn.

Natuurlijke laag:

Hoogveen; De natuurlijke laag is ontstaan doordat abiotische processen - zoals ijs- wind- en waterstromen, erosie en sedimentatie- en biotische processen, zoals vestiging van plant- en diersoorten- inwerken op de ondergrond van de bodem en geologie. Op de natte delen waar het water maar moeilijk weg kan is Hoogveen ontstaan. Van oudsher waren dit grote natte gebieden met veengroei onder invloed van regenwater. Nabij ons plangebied is het Hoogveen ontgonnen waardoor er nadien nog enkele veenpakketten zijn achtergebleven in de bodem.

Agrarisch cultuurlandschap:

Veenkoloniaal landschap; In het agrarisch cultuurlandschap gaat het er altijd om dat de mens inspeelt op de natuurlijke omstandigheden en die ten nutte maakt. Het agrarisch cultuurlandschap is bij uitstek een gebruikslandschap. Bij de ontwikkeling van de cultuurlandschappen hebben nooit ideeën over schoonheid een rol gespeeld. Wel zijn we ze in de loop van de tijd gaan waarderen om hun ruimtelijke kwaliteit. Vooral herkenbaarheid, contrast en afwisseling wordt gewaardeerd. In het veenkoloniaal landschap is het hoogveen grootschalig afgegraven en het landschap ontgonnen. Het stelsel van kanalen en waterlopen, wegen en bebouwingslinten bepaalt de maat van de ruimte. Dat geeft grote open ruimtes en vergezichten en het contrast tussen deze ruimtes en verdichte zones (rond kanalen, wegen en linten) opgeleverd. Kenmerken zijn de bijzonder architectuur van watererfgoed (sluizen en bruggen e.d.) en van villa's, buitens en herenboerderijen, de linten door het landschap en de open ruimtes.

Stedelijke laag

Niet van toepassing.

Lust leisure laag:

Donkerte; De donkere gebieden zijn de gebieden waar het 's avonds nog echt donker is, waar je de sterren kunt waarnemen. Donkerte wordt een te koesteren kwaliteit. De ambitie is de huidige 'donkere' gebieden, ten minste zo donker te houden. Dit betekent alleen minimaal noodzakelijke toepassing van kunstlicht.

Ontwikkeling volgens Omgevingsvisie Overijssel

De hoogveenontginningen kunnen zich verder ontwikkelen als stoer 'gebruikslandschap', gedragen door de moderne landbouw. Hierbij is consequent aandacht nodig voor de dragende elementen in de landschapsstructuur: de karakteristieke lange lijnen, de opdeling in grote royale kamers en de prachtige boscomplexen en singels die als wanden van de kamers fungeren;

De ontwikkeling van het landschap

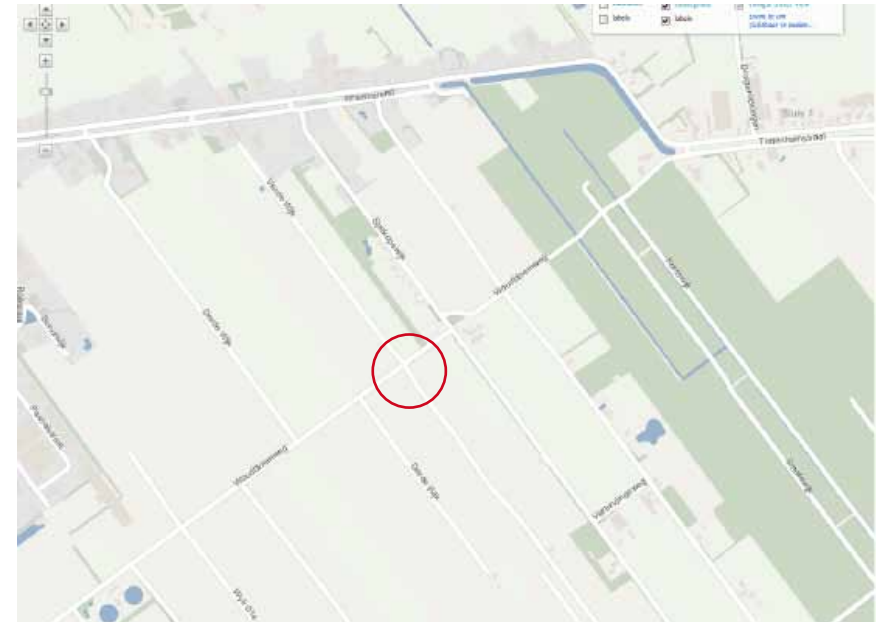
historische kaart 1900

historische kaart 1950

De opbouw van het landschap.

Met de drie bijgevoegde top kaarten kan de ontwikkeling van het landschap gevolgd worden. We zien dat rond 1900 het gebied grotendeels is ontgonnen. Alleen de nattere delen zijn nog begroeid met bos. Rond 1950 zijn deze verdwenen en vervangen door brede wijken. Door het verbeteren van het waterbeheer zien we dat hedendaags de brede wijken versmalt zijn. Wat resteert is een open landschap met het Colenbranderbos als groene as door het landschap. Aan de noordzijde zien we de ontwikkeling van Oud Luttien. We kunnen concluderen dat de horizon wordt bepaald door de lintbebouwing, het Colenbranderbos, het industrieterrein van Dedemsvaart en het open agrarisch zuidelijke gebied.

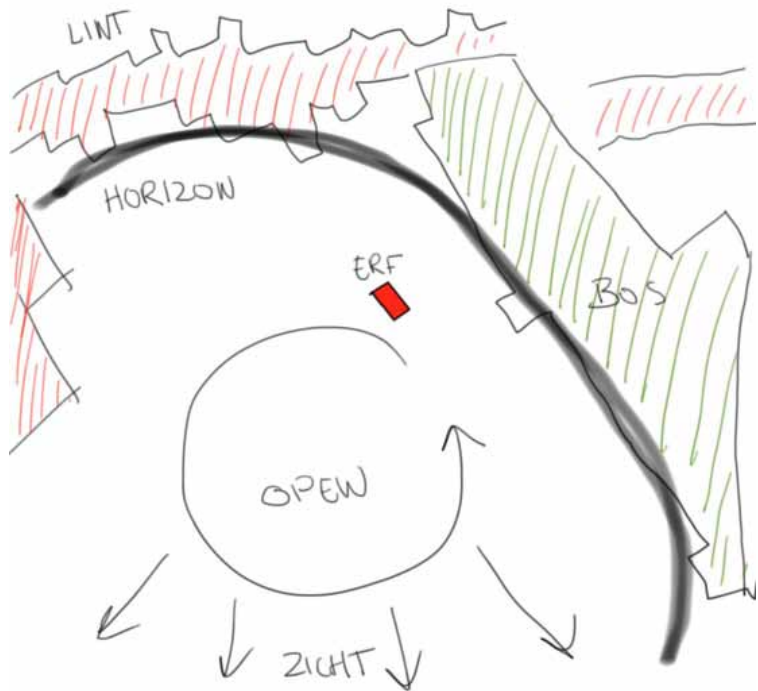
topografischkaart 2010

Landschapstructuurkaart

De landschap ligt op de overgang van een gesloten landschap naar het open landschap. Met name aan de zuidzijde heeft men het zicht op het landschap.

Het landschap is gestructureerd. Het erf zal onderdeel worden van dit gestructureerde landschap.

Het plangebied

Het plangebied ligt in een veenkoloniaal landschap. (omgevingsvisie) Deze is ontstaan door vervening (het afgraven van veen) en ontginning (het in cultuur brengen ten behoeve van de landbouw). De vervening heeft plaatsgevonden in de 19e eeuw. Het veenontginningslandschap wordt gekarakteriseerd als vlak, grootschalig en “rechtlijnig” gebied met halftransparante linten van bebouwing en boombeplantingen. (zie historische kaarten) De bebouwing en beplanting is geconcentreerd aan de ontginningsbases. Ten behoeve van de turfwinning zijn vaarten en kanalen gegraven, die nu deels zijn gedempt. Het plangebied ligt visueel gezien op de overgang van bebouwing naar het meer openlijke landschap. Het nieuwe erf wordt langs de Woudbloemweg gesitueerd.

Langs de Woudbloemweg staan zomereiken. Deze laanbeplanting is kenmerkend voor het veenkoloniaal landschap. Direct aan de wegen zijn de boerderijen gesitueerd. Het perceel is in eigendom van de initiatiefnemer. Gezien de bedrijfsontwikkelingen is het de wens om het akkerbouwbedrijf te verplaatsen naar de Woudbloemweg. Momenteel ligt het bedrijf van de initiatiefnemer in de lintbebouwing van Oud-Lutten.

Het nieuwe erf komt aan de rand van het open landschap. De nieuwe gebouwen zullen van alle kanten te zien zijn. Daarom is een goede landschappelijke inpassing van groot belang.

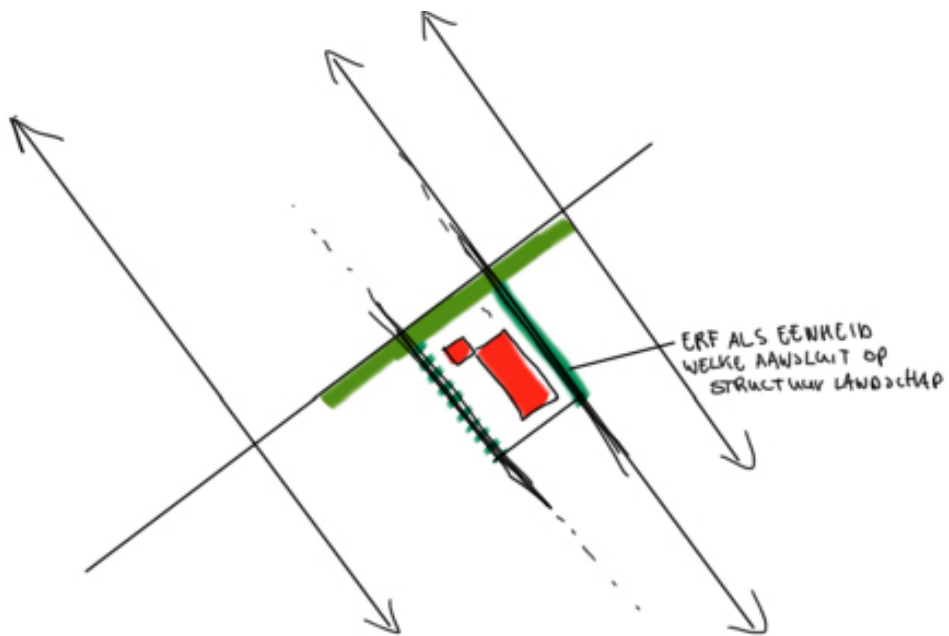
Visie op de plek

De kwaliteiten van het plangebied liggen in de open ruimte. Bij het hedendaagse akkerbouwbedrijf hoort een ruim erf omdat er met grote machines gewerkt worden. Daarnaast is het de wens van de initiatiefnemers om een royale loods met bijpassende woning te bouwen. Het geheel moet passen binnen haar omgeving en ruimte bieden voor de toekomst. Op het erf komen de functies wonen en werken en bewegen, deze zullen een logische eenheid moeten vormen. De erven werden van vroeger opgesplitst in een voor en achtererf. Voor werkte de vrouw met de nuts- en siertuin, achter was het domein van de boer met zijn werk. Deze duidelijke structuur is door de tijd verdwenen op de erven.

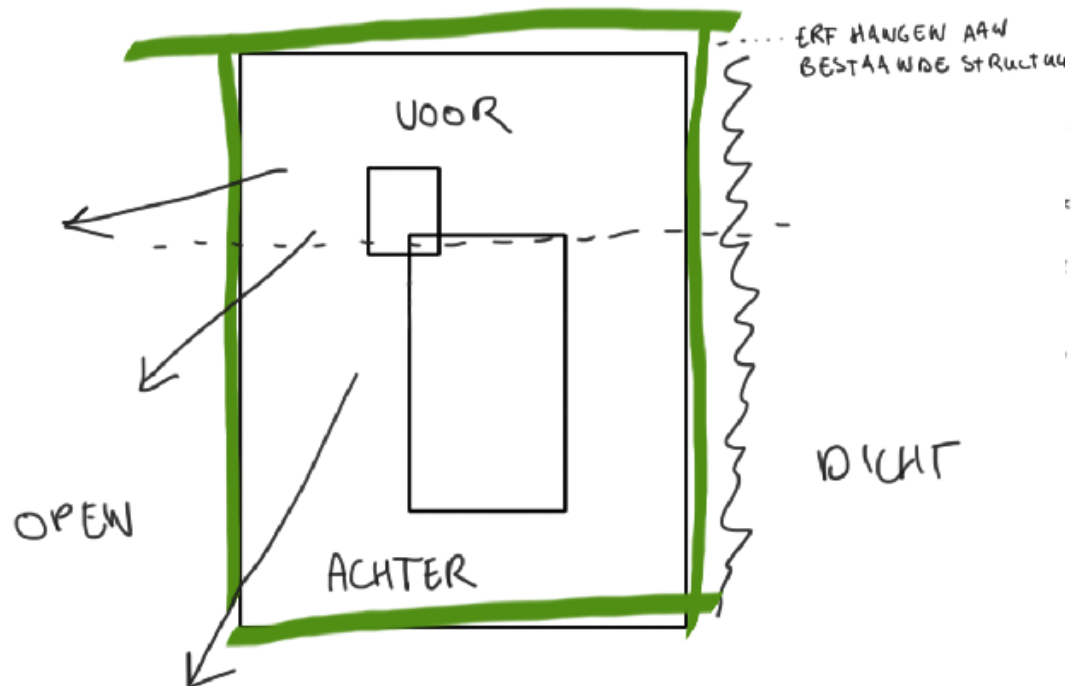
Uitgangspunten:

- Veenkoloniaal landschap; Bijzondere bouwvormen met bijzondere architectuur van woning en loods. Als inspiratie zijn de oude Groninger boerderijen welke voorkomen in het gebied. Het geheel krijgt wel een moderne architectuur.
- Woning en loods moeten één geheel vormen
- Het erf moet aansluiten op de Woudbloemweg
- Het open landschap moet behouden blijven
- Het erf moet een ingepast worden in de horizon vanuit het open gebied
- Het erf moet een heldere structuur krijgen van wonen-werken-bewegen
- Op het erf worden streekeigen beplantingen gebruikt

- komen rond het gebouw
- begrenzing erf zichtbaar

- begrenzing erf onzichtbaar
- bomen in groepen

Visie op de plek

Het erf is gelegen op de overgang van twee landschapstypes. Aan de oost-zijde meer gesloten en de zuid-west zijde meer open. Het erf ligt direct aan de weg wat kenmerkend is voor dit gebied. Er is gekozen om de woning aan de westzijde van de loods te zetten zodat er voldoende zon in de tuin en woning komen. Door de woning uit te lijnen met de zijgevel van de loods ontstaat een eenheid. De bebouwing zal een architectuur krijgen welke geïnspireerd is op de van ouds voorkomende grote boerderijen.

De opbouw van het erf is traditioneel. Wonen aan de voorzijde werken aan de achterzijde. Aan de kant waar het erf het open landschap raakt is gekozen voor een transparante beplanting in de vorm van inheemse heester en bomen groepen. De achterzijde van het erf zal open blijven. Hiervoor is gekozen om de openheid van het gebied zoveel mogelijk te bewaren. Beplanting in het open veenontginingslandschap komt bijna niet voor dan alleen langs doorgaande wegen. Aan de oostzijde, wat grenst aan het 'gesloten landschap', is gekozen om het erf deels af te schermen met een windsingel. Deze schermt de loods af en versterkt de kavelgrens van het erf.

Karakteristiek in het landschap zijn de vanouds groots voorkomende Groninger boerderijen. (zie citaat omgevingsvisie) Om deze kenmerken te behouden wordt er gekozen voor een dergelijke architectuur van de gebouwen. Hoge gevels en grote gebouwen komen van oudsher in dit gebied voor. Rondom deze boerderijen kwamen de Engelse landschapstuinen voor. Deze tuinen werden sterk vormgegeven zodat

er deels zicht op het landschap ontstond. Het was een teken van rijkdom en voorspoed als een verlengstuk op de architectuur van de boerderij. De tuin rondom de woning wordt afgeschermd met een haag. Deze accentueert de woning en de tuin. Door de woning voor de loods te bouwen wordt deze bovengeschild aan de loods. Wel wordt het bijgebouw aan de woning vastgebouwd en uitgelijnd met de zijgevel van de loods. Dit geeft een bepaalde rust en eenheid. De entree geldt als overgangsgebied. Hier is ruimte voor parkeren en bewegen van wonen naar werken.

Het erf wordt ontsloten door de Woudbloemweg. Met de aanplant van de strakke singel aan de oostzijde en de bomenrij aan de westzijde sluit het erf aan op de bestaande structuren in het gebied.

Het doel van een erfinrichtingplan is het goed in passen van het erf binnen het landschap. Belangrijke dragers zijn de herkenbare verkaveling, de groene lanen en de overgang van het gesloten naar het open landschap. Hierop is bij het ontwerpen van dit erf rekening gehouden. Het erf zal daarvoor goed opgenomen worden door het landschap.

Erfinrichtingsplan Woudbloemweg

Uitwerking erf

Schaduwval plangebied

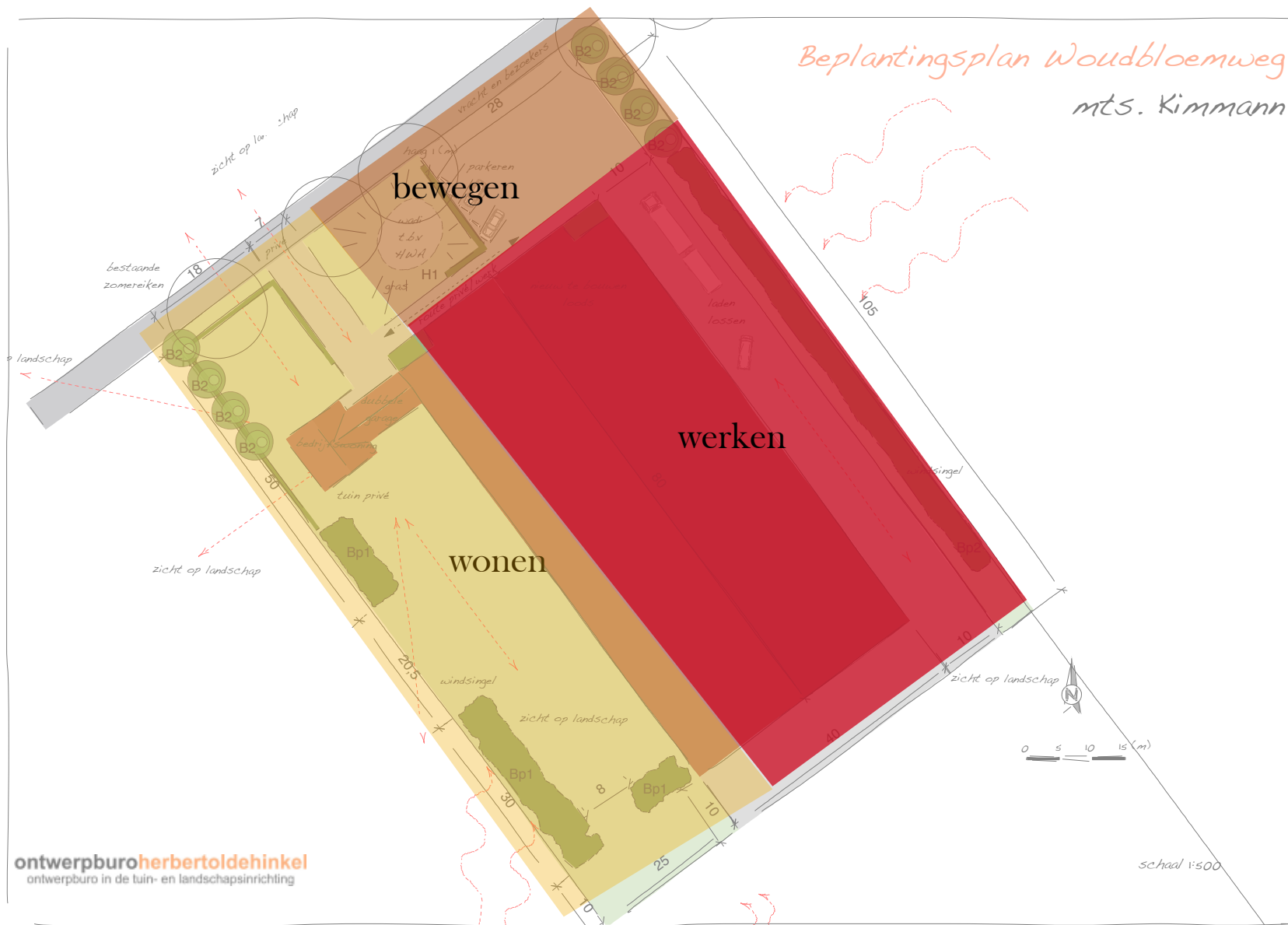

27 augustus 8.00 uur

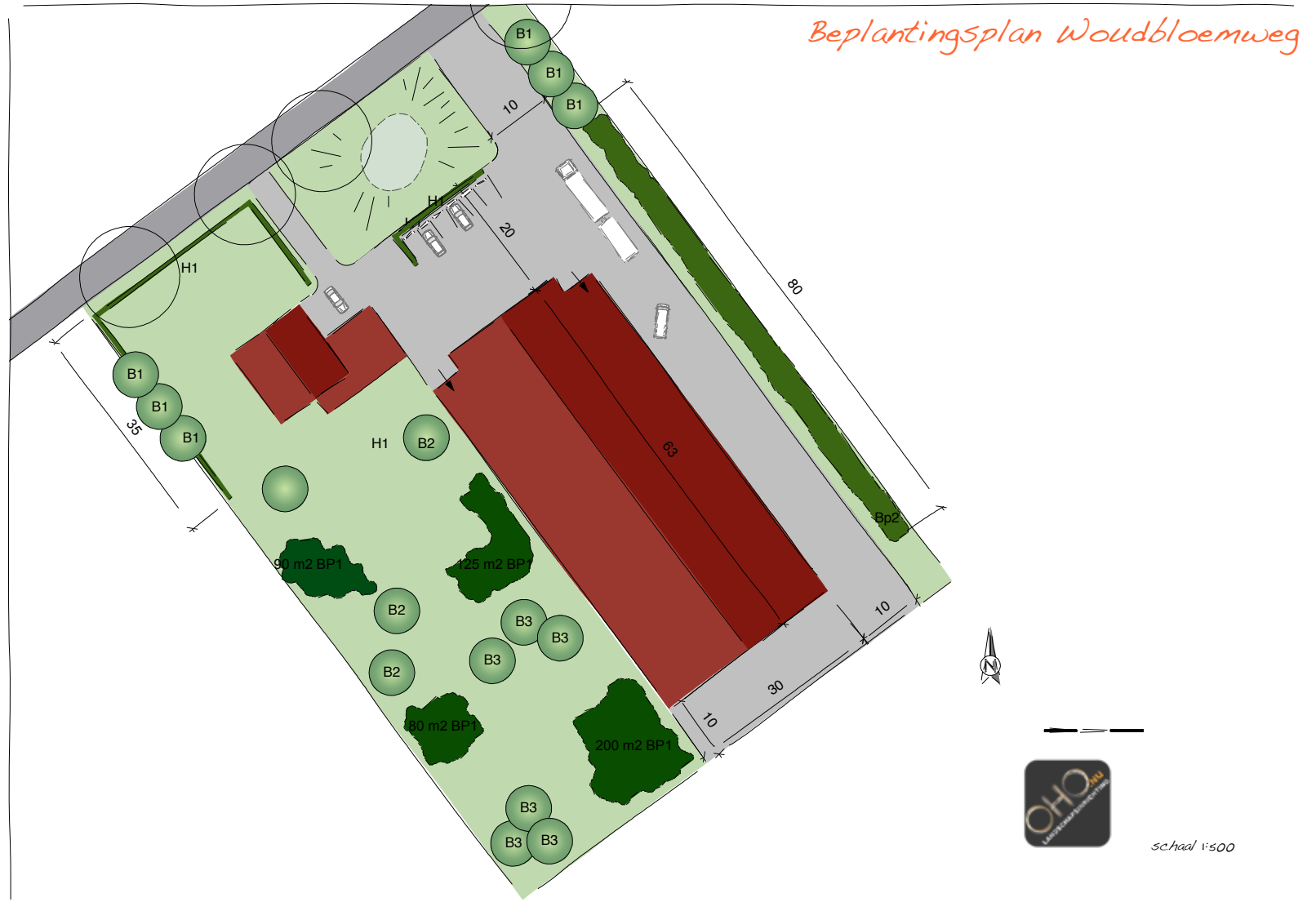
27 augustus 15.00 uur

Functionies op het erf

Uitwerking beplanting

Belangrijk kwaliteit in het gebied is het open karakter en de rechte verkaveling, aan de horizon het Colenbranderbos

Nummer op kaart	Soort	Nederlandse naam	perc.	plantwijze	plantafstand	hoeveelheid	aanplantmaat	kostenindicatie
Hagen						110 m²		
H1	Acer campester	Veldesdoorn	100%	rij	20 (cm)	550	80-100	€ 687,50
Loofbomen								
B1	Ulmus glabra	Ruwe lep		rij	6 (m)	6	12/14	€ 600,00
B2	Castanea sativa	Tamme kastanjer		solitair		3	12/14	€ 300,00
B3	Acer platanoides	Noorse esdoorn		groep	6 (m)	6	12/14	€ 600,00
Bosplantsoen								
BP1						495 m²		
	Alnus glutinosa	zwarte els	20%	wild	1 x 1 (m)	100	80 / 100	€ 100,00
	Rhamnus frangula	vuilboom	20%	wild	1 x 1 (m)	100	80 / 100	€ 100,00
	Sambucus nigra	vlier	20%	wild	1 x 1 (m)	100	80 / 100	€ 100,00
	Ilex aquifolium	Hulst	20%	wild	1 x 1 (m)	100	125/150	€ 300,00
	Rosa canina	Hondsroos	20%	wild	1 x 1 (m)	100	80 / 100	€ 100,00
BP2						480 m²		
	Alnus glutinosa	zwarte els	20%	wild	1 x 1 (m)	100	80 / 100	€ 100,00
	Rhamnus frangula	vuilboom	20%	wild	1 x 1 (m)	100	80 / 100	€ 100,00
	Sambucus nigra	vlier	20%	wild	1 x 1 (m)	100	80 / 100	€ 100,00
	Viburnum opulus	gelderse roos	20%	wild	1 x 1 (m)	100	125/150	€ 100,00
	Sorbus aucuparia	lijsterbes	20%	wild	1 x 1 (m)	100	80 / 100	€ 100,00
Totale kosten excl BTW (let op dit is een raming bestaande uit éénheidsprijzen en geldt als indicatie)								€ 2.700,00

Uitgevoerd door:

ontwerpburoherbertoldehinkel

Radewijkerweg 9

7791 RJ

Radewijk

0523-216728/06-24883828

info@ontwerpburo-herbertoldehinkel.nl

www.ontwerpburo-herbertoldehinkel.nl